

Høgskolen i Telemark

2111 GRAMMATIKK OG PRAGMATIKK
Prøve i elementær språkkunnskap

25.09.2009

Tid:	2 timer (09.00-11.00)
Målform:	Bokmål
Sidetall:	1
Hjelpemidler:	Ingen
Merknader:	Alle spørsmål skal besvares
Vedlegg:	1 side

Eksamensresultatene blir offentliggjort på nettet, via Arena høgskole. I tillegg finner du eksamensresultatlistene på utsida av eksamenskontoret.

Avdeling for allmennvitenskapelige fag

1. Hvilke **preposisjoner** finner du i linje 9-15 i den vedlagte teksten? (Identiske preposisjoner trenger du ikke å gjenta.)
2. Hva er en **subjunksjon**? Hvilke subjunksjoner fins i linje 74-86 i teksten?
3. Hva mener vi med å si at en ordklasse kan defineres "morfologisk"? Eksemplifiser ved hjelp av en ordklasse du velger selv.
4. Si hvilke kategorier og trekk som er representert i disse **adjektivformene** fra teksten:
beste (17)
billigere (30)
skvetten (59)
vakkert (67)
5. Hvilke **determinativer** fins i linje 21-28 (til punktum)? Nevn også den undergruppa som hvert enkelt determinativ hører til.
6. Finn alle **verbformene** i linje 68-73. Si hvilke former som er **finite**, og hvilke som er **infinite**, og bestem **tempus** og **modus** på de finite formene. Bestem også verbformen *tennes* på linje 10.
7. Bestem ordklassen på disse ordene fra teksten:
avslappende (1)
enda (30)
nå (34)
å (34)
bort (37)
din (50)
8. Analyser ordene *stammeledere* (linje 12), *tristhet* (linje 37) og *virkingen* (43) i **leksikalske** og **grammatiske** morfemer. Si hva som er **avledningsmorfemer** og **bøyingsmorfemer** ("endelser").

Vedlagt tekst: "En smak av UNGARN"

1 Ungarn er avslappende
og spennende.
3 Du skjønner ikke hva
de sier. De skjønner ikke
5 deg. Restaurant Gundel
i Budapest er et høyde-
7 punkt.

Tekst: Tore Stubberud

- 9 **K**lokka er snart ni på kvelden, og her i Bu-
11 dapest tennes lysene i parkene. Jeg spasérer
langs den store avenyen som fører til Helte-
13 plassen hvor det er statuer av sju stammeledere som
førte ungarerne inn i landet i året 896. Det er varmt
og fra trær jeg ikke kjenner navnet på lukter det
15 kattepiss. Jeg har kjent den lukten tidligere, i Paris.
Naturen er ikke alltid god.
17 Jeg er på vei til Gundel, utnevnt som den beste re-
stauranten i tidligere Øst-Europa, og en av de femti
19 beste i verden. Gundel var en tysker som slo seg
ned her i 1894.
21 I går møtte jeg en dame fra Porsgrunn som hver
kveld gikk til den samme sjappa i Budapest og
23 kjøpte en pizza med ananas – til femten kroner
– som hun mente var helt grei. Slik er markedsde-
25 mokratiet, og vi er blitt turismekonsumenter som
stadig vurderer priser. Men prising av alle opplevel-
27 ser legger seg som en mur mellom deg og de nye
steder du besøker. Den ungarske kyllingen i en fan-
29 tastisk paprikasaus står på bordet foran deg. Er den
ikke enda billigere i Bangkok?
31 **JEG HAR IKKE VÆRT** i tidligere Øst-Europa siden
80-tallet. Den gang herjet kommunistene og jeg
33 husker med gru skitten, fornedrelsen og politista-
ten. I et vekslekontor kom jeg nå til å si spasiba,
35 takk på russisk. Dama skjelte meg ut, men siden
jeg er født i Raymondland klarte jeg å vitse det
37 bort, ved å legge trynet et sted mellom tristhet og
humor.

FØR DENNE REISEN hadde jeg to gode forsetter:
Jeg ville bare bruke offentlige transportmidler, for
41 å komme vanlige ungarere innpå livet, studere hva
som kom etter gulasjkommunismen. Det hadde
43 også den herlige virkningen at jeg kunne drikke
fantastisk ungarsk vin til lunsj uten redsel for poli-
45 tiet. Du kan selvfølgelig reise med egen bil. Veiene
er stort sett gode, bortsett fra hvis du beveger deg
47 ut i avkrokene. Tøg og buss koster nesten ingen-
ting. Fortida henger igjen i jernbanesystemet som
49 er ekstremt rimelig, og hvor de langsomt skriver
med penn på billetten din.

51 **JEG VILLE OGSÅ LETE** etter inntrykk, noe person-
lig. I Ungarn kryr det av tilbud om massasje og
53 helbredelse gjennom vann og ro og gytje. Jeg har
aldri skjont det fantastiske ved å ligge i et basseng
55 og spille sjakk. Jeg spiller ikke sjakk.
Jeg foretrekker heller god mat og vin. Før jeg tror
57 at sjelen bor i kroppen. Og følgelig liket jeg ikke at
fremmede skal gni sjelen min og knoklene mot be-
59 taling. Jeg blir ikke avslappet, men skvetten av det.

61 **BILPARKEN VIRKER** like bra som i Norge. Noen
få kjører Trabant for nostalgisens skyld. Langt der
63 nede får jeg øye på en Lamborghini som nesten er
vakkere enn Parlamentet på Pestsiden. Der nede
65 glir også en rålang Hummer-limousin som frakter
et nygift par inn i solnedgangen og globaliserin-
67 gen. Det er vakkert.
Valutaen i Ungarn er forinter, som en type fra
69 Fredrikstad på flyplassen kalte "gærningær". For
en norsk krone får du omtrent tredve forinter. Det
71 betyr at en stor middag kan koste deg titusener
gærningær. Og da må du ikke tulle. Stryk den siste
73 nullen i regninga og del på tre.

SPRÅKET I UNGARN skaper også sperrer. De må
75 ha EUs dårligste språkopplæring. Unge jenter med
iPod og lekre klær tar ut øreproppene, men kan si
77 lite på engelsk. De eldre mumler litt tysk. På siga-
rettpakkene står det "A dohányzás lassú és fájdal-
79 mas halához vezet". Det høres skummelt ut. Men
her kan du røyke på togene, hvis du ligger under
81 for sånt. Jeg traff en bergenser som tok tog Ungarn
rundt, mens han røykte fritt og drakk Unicom, som
83 er en herlig ungarsk snaps.
Språket her gjør at du føler deg som en fremmed
85 som kommer til Norge for første gang. Men in-
tegreringen går kjapt hvis du har et kredittkort.